

Mehanizam za nezavisno izvještavanje (MNI): Prelazni izvještaj o rezultatima za Bosnu i Hercegovinu 2019-2021

Izvještaj je pripremljen u saradnji s Elmom Demir, nezavisnom istraživačicom.

Sadržaj

I. Uvod	2
II. Provedba Akcionog plana	3
2.1. Opći naglasci i rezultati	3
2.2. Uticaj COVID-19 pandemije na provedbu	3
2.3. Prvi rezultati	5
2.4. Provedba obaveza	7
III. Proces učešća svih zainteresiranih strana	13
3.1. Proces učešća zainteresiranih strana kroz provedbu Akcionog plana	13
3.2. Pregled postignuća Bosne i Hercegovine kroz provedbu Akcionog plana	15
IV. Metodologija i izvori	19
Prilog I. MNI Indikatori	20

I. Uvod

Partnerstvo za otvorenu vlast (POV) je globalno partnerstvo koje okuplja reformski opredijeljene predstavnike/ce iz institucija vlasti i lidere/ice iz civilnog društva kako bi pripremili akcione planove koji čine institucije vlasti inkluzivnijim, prilagodljivijim i odgovornijim. Obaveze iz Akcionog plana mogu se nadovezivati na postojeće inicijative, identificirati nove korake u procesu tekućih reformi ili pokrenuti aktivnosti u potpuno novom području. Nezavisni mehanizam za izvještavanje (MNI) POV-a prati sve akcione planove kako bi osigurao da vlasti poštuju preuzete obaveze. Predstavnici/ce civilnog društva i institucija vlasti koriste se ovim procjenama kako bi razmotrili vlastiti napredak i utvrdili da li su njihove aktivnosti utjecale na živote ljudi.

Nezavisni mehanizam za izvještavanje (MNI) POV-a u partnerstvu sa Elmom Demir pripremio je ovu evaluaciju. Cilj MNI-a je da pruži informacije za potrebe tekućeg dijaloga o izradi i ispunjavanju budućih obaveza. Za kompletni opis metodologije IRM-a posjetite internet-stranicu: <https://www.opengovpartnership.org/about/independent-reporting-mechanism>

Ovaj izvještaj pokriva implementaciju prvog Akcionog plana Bosne i Hercegovine za period 2019-2021. U 2021. godini, Nezavisni mehanizam za izvještavanje (MNI) POV-a je implementirao novi pristup svom istraživačkom procesu i opsegu izvještavanja o akcionim planovima, koji je odobrio „MNI Osvježenje“ [IRM Refresh].¹ MNI je prilagodio svoje izvještaje o implementaciji za akcione planove 2018-2020. kako bi uskladio proces tranzicije ka novim MNI proizvodima i omogućio MNI-u da prilagodi svoj radni proces u svjetlu efekata pandemije COVID-19 na procese POV-a u državama.

¹ Za više informacija, pogledajte: <https://www.opengovpartnership.org/process/accountability/about-the-irm/irm-refresh/>.

II. Provedba Akcionog plana

Prelazni izvještaj o rezultatima MNI-a procjenjuje status obaveza iz Akcionog plana i rezultate njihove implementacije na kraju ciklusa Akcionog plana. Ovaj izvještaj ne bavi se ponovnim pregledom procjena za “provjerljivost”, “relevantnost” ili “potencijalni uticaj”. MNI procjenjuje ta tri indikatora u izvještajima o dizajnu MNI-a. Za više detalja o svakom indikatoru, pogledajte Prilog I. ovog izvještaja.

2.1. Opći naglasci i rezultati

Institucije na državnom nivou Bosne i Hercegovine (BiH) iskoristile su prvi Akcioni plan da se fokusiraju na prioritete institucija u oblastima otvorene vlasti i dobre uprave. Do kraja perioda implementacije, Obaveza 1. (Otvoreni podaci o javnim nabavkama u BiH), 2. (Razvoj internet-platforme za online izradu planova integriteta u institucijama) i 5. (Uključivanje organizacija civilnog društva u procese kreiranja javnih politika) su ograničeno realizirane. Obaveza 3. (Razvoj online modula za edukaciju državnih službenika u procesima izrade i provođenja planova integriteta) i 4. (Povećanje dostupnosti, otvorenosti i upotrebe službenih statističkih podataka) su značajno implementirane, a Obaveza 6. (Unapređenje transparentnosti u institucijama BiH) i 7. (Izrada proračuna za građane) su u potpunosti provedene.

Prije početka implementacije Akcionog plana, institucije su već počele s implementacijom obaveza 3., 4. i 6. Ove obaveze su već imale osigurana finansijska sredstva i na njih su manje utjecala kašnjenja u vezi sa COVID-om 19. Obaveza 3. je pokazala blisku saradnju između civilnog društva i javnih institucija na razvoju sadržaja materijala za obuku o planovima integriteta.

Civilno društvo navodi da je nedostatak vanjskog finansiranja (npr. od strane međunarodnih fondacija) doveo do ograničenog ispunjavanja Obaveze 2., te da će finansiranje vjerovatno biti važan faktor u implementaciji obaveza u budućem Akcionom planu.¹ MNI predlaže zainteresovanim stranama da razmotre da li predložene obaveze mogu osigurati i adekvatna finansijska sredstva za implementaciju u budućim akcionim planovima.

Prethodni Izvještaj o dizajnu MIN-a identifikovao je obaveze 1., 5. i 7. kao obaveze vrijedne pažnje. Ograničenja slobode okupljanja zbog COVID-19 pandemije odložila su provedbu aktivnosti za Obavezu 5. do te mjere da je ona imala samo ograničen završetak do kraja perioda implementacije. Ograničena implementacija Obaveze 1. desila se zbog toga što izmjene zakona nisu prošle u Parlamentarnoj skupštini BiH, što bi inače otvorilo vrata punoj implementaciji. Odgovorna institucija za implementaciju Obaveze 1. nastojat će da nastavi rad na otvaranju javnih nabavki u budućim akcionim planovima.² Obaveza 7. je s druge strane provela sve aktivnosti na izradi budžeta za građane. Iako je dobio ograničenu medijsku pažnju, moglo se raditi na tome da se informacije podijele sa širom javnošću osim objavljivanja na web stranici. Samo Obaveza 7. je detaljnije analizirana u poglavlju 2.3.

2.2. Utjecaj COVID-19 pandemije na provedbu

Pandemija COVID-19 značajno je utjecala na implementaciju obaveza, kao i na rad Savjetodavnog vijeća. Od marta do ljeta 2020. godine, sve institucije, uključujući i one na državnom nivou, bile su usmjerene na ublažavanje krize. To je značilo suočavanje s novim načinima rada i prilagođavanje procedura online i rada na daljinu. Budući da javne institucije nisu imale takvu praksu prije pandemije, trebalo je dosta vremena da se prilagode ovim promjenama.

Nadalje, pandemija je utjecala na institucionalne kapacitete – od bolesti do povećanog opterećenja. Naprimjer, Agencija za javne nabavke BiH je provela dodatno praćenje i evaluaciju javnih nabavki u vezi s pandemijom COVID-19, što je stvorilo nova opterećenja na njene zaposlenike.³ Optužbe za korupciju u javnim nabavkama postale su problem tokom 2020. godine, jer su se pojavili slučajevi profiterstva i naduvanih cijena u procesima nabavki respiratora i drugih artikala povezanih s pandemijom.⁴

Pandemija je, također, značajno odgodila radionice i obuke u sklopu obaveza Ministarstva pravde BiH, Ureda koordinatora za reformu javne uprave BiH (PARCO) i Agencije za statistiku BiH, od kojih su neke kasnije održane online.⁵ Uprkos ovim izazovima, Savjetodavno vijeće je uspjelo da se sastane najmanje četiri puta tokom godine, prvo putem interneta, a zatim i na sastancima uživo.

¹ Leila Bičakčić (Centar za istraživačko novinarstvo), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021.; interview by IRM researcher, 6 Dec. 2021; Danira Karović i Darko Brkan (Udruženje "Zašto ne?"), intervju sa MNI istraživačicom, 8.12.2021.

² Agencija za javne nabavke BiH, "Nacrt Programa rada Agencije za javne nabavke BiH za 2022.godinu", 21.7.2021, <https://ekonsultacije.gov.ba/legislativeactivities/details/113066>

³ Belma Sečibović i Dario Kihli (Agencija za javne nabavke BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 7.12.2021.

⁴ Aida Djugum, Edib Bajrović, i Andy Heil, "How Did A Bosnian Raspberry Farm Get A State Contract To Acquire 100 Ventilators?" [Kako je bosanska farma malina dobila državni ugovor za nabavku 100 ventilatora] (Radio Slobodna Evropa – Radio Liberty, 5.5.2020), <https://www.rferl.org/a/bosnia-ventilators-scandal-covid-19-raspberry-farm-multimillion-deal-procurement/30594315.html>.

⁵ Vildan Hadžihasanović (Ministarstvo pravde BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021.; Vedrana Faladžić i Mubera Begić (PARCO), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021; Alen Mrgud (Agencija za statistiku BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 7.12.2021.

2.3. Prvi rezultati

MNI prepoznaje činjenicu da rezultati možda neće biti vidljivi unutar dvogodišnjeg vremenskog okvira za provedbu Akcionog plana i da je za procjenu ranih rezultata potreban barem značajan nivo implementacije. Za potrebe Prelaznog izvještaja o rezultatima, MNI će koristiti indikator “Da li je mjera otvorila vladu?” za isticanje ranih rezultata zasnovanih na promjenama prakse javnih institucija u oblastima relevantnim za vrijednosti POV-a. U budućnosti, novi izvještaj o rezultatima MNI-a neće nastaviti koristiti navedeni indikator.

Poglavlje 2.3. fokusira se na rezultate implementacije obaveza koje su imale ambiciozan ili jak dizajn prema procjeni Izvještaja o dizajnu MNI-a, ili kojima je možda nedostajala jasnoća i/ili ambicija, ali su imali uspješnu implementaciju uz “velike” ili “izuzetne” promjene u praksi javnih institucija.¹ Obaveze koje se razmatraju za analizu u ovom odjeljku nazvane su “vrijedne pažnje”, kako je MNI ocijenio u svom Izvještaju o dizajnu za Bosnu i Hercegovinu 2019–2021.² Dok se u ovom dijelu analiziraju rezultati MNI-a za obaveze koje ispunjavaju opisane kriterije, poglavlje 2.4. uključuje pregled nivoa ispunjenosti za sve obaveze u Akcionom planu.

Obaveza 7. Izrada proračuna za građane	
Cilj obaveze	Ministarstvo finansija i trezora BiH nastojalo je da uvede praksu pripreme i objavljivanja budžeta za građane kako bi se unaprijedila finansijska transparentnost državne vlasti. Iako je Ministarstvo redovno objavljivalo godišnji budžet za državnu vladu, ova obaveza podrazumijevala je objavu informacija o budžetu u formatu prilagođenom korisnicima iz šire javnosti.
Da li je mjera otvorila vladu? Marginalno	<p>Ministarstvo finansija i trezora BiH implementiralo je sve aktivnosti planirane u sklopu ove obaveze.</p> <p>Ministarstvo, uz podršku Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), organiziralo je nekoliko radionica i fokus grupa kako bi prikupilo komentare na predloženu metodologiju za pripremu i objavu budžeta za građane/ke institucija na državnom nivou. Na ovim skupovima učestvovalo je dvadeset jedan predstavnik/ca javnih institucija i osam predstavnika/ca civilnog društva.</p> <p>Svi zainteresovani su tražili više informacija o stanju javnog duga, šta se finansira iz rezervnih sredstava, podatke o platama državnih službenika/ca i imenovanih lica, povezanosti sa strateškim budžetskim dokumentima i javnim nabavkama. Nakon ovih konsultacija i izmjena metodologije (dodavanjem podataka o javnom dugu, rezervama i platama), Ministarstvo je pripremio i objavilo Budžet za građane,³ koje je objavilo i Vijeće ministara BiH.⁴</p> <p>Budžet za građane pruža korisne i pristupačne informacije o budžetskim korisnicima, raspodjeli budžeta po institucijama i programima, te uključuje različite vizuelne podatke (infografike, statistike, itd.). Predstavnici/ce civilnog društva smatraju da pruža dobar pregled načina na koji se finansira državna vlada i kako se sredstva raspodjeljuju.⁵</p> <p>Nakon objavljivanja, Budžet za građane/ke je dobio i određenu medijsku pažnju,⁶ ali nije bio predmet široko rasprostranjenih aktivnosti u javnosti i ostaje nepoznat mnogim građanima/kama i organizacijama civilnog društva (OCD). Istraživačica MNI-a smatra da nije bilo lako pronaći i pristupiti Budžetu za</p>

	<p>građane putem osnovnih pretraga interneta i web stranica. To može biti zato što se dokument trenutno nalazi u starom dijelu vijesti na web stranici Ministarstva koja se revidira krajem 2021. godine.⁷</p> <p>Provedba ove obaveze unapređuje otvorenu vlast, posebno građansko učešće, što je pokazano kroz pozitivnu saradnju između javnih institucija i civilnog društva u izradi Budžeta za građane. Međutim, uprkos izradi i objavljivanju detaljnog Budžeta za građane po prvi put u BiH, njegova šira upotreba za finansijsku transparentnost ostaje ograničena. Civilno društvo je predložilo kreiranje aplikacije koja bi pružala različite podatke u grafici kako bi se poboljšao pristup.⁸ Ministarstvo bi također moglo da distribuira budžet koristeći širok spektar komunikacijskih kanala, uključujući radio i društvene medije, pa čak i da obezbijedi fizičke kopije Budžeta za građane u lokalnim bibliotekama i drugim lokacijama u zajednici.⁹ Sljedeći Akcioni plan će sadržavati posvećenost poboljšanju budžetske transparentnosti, čime će se u Budžet za građane uključiti raščlanjen budžet po institucijama i informacijama o potrošnji.¹⁰ Važno je da se ove informacije objavljuju u otvorenim formatima i dosljedno u relevantnim institucijama.</p>
--	---

¹ Izvještaji o dizajnu IRM-a identificirali su snažne obaveze kao „vrijedne pažnje“ ako su ocijenjene kao provjerljive, relevantne i imale transformativni potencijalni uticaj. Ako nijedna obaveza nije dostigla prag potencijalnog uticaja, IRM je izabrao značajne obaveze iz obaveza sa „umjerenim“ potencijalnim uticajem. Za listu obaveza Bosne i Hercegovine, pogledajte Izvršni sažetak izvještaja o dizajnu IRM-a 2019–2021: <https://www.opengovpartnership.org/documents/bosnia-and-herzegovina-design-report-2019-2021/>

² Sljedeće obaveze, koje su ocijenjene kao vrijedne pažnje u izvještaju o dizajnu BiH, nisu uključene u ovaj dio jer njihova ograničena provedba znači da nema dovoljno napretka za procjenu rezultata:

Obaveza 1. Otvoreni podaci o javnim nabavkama u BiH;

Obaveza 5. Uključivanje organizacija civilnog društva u procese kreiranja javnih politika

³ Ministarstvo finansija i trezora BiH, *Budžet za građane institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH*, 25.4.2021, <https://www.mft.gov.ba/Publication/Read/budzet-za-gradjane-institucija-bih-i-meunarodnih-obaveza-bih?pagelid=97>.

⁴ Ministarstvo finansija i trezora BiH, *Budžet za građane*, 25.4.2021, https://vijeceministara.gov.ba/home_right_docs/default.aspx?id=34547&langTag=bs-BA.

⁵ Danira Karović i Darko Brkan (Udruženje “Zašto ne?”), intervju sa MNI istraživačicom, 8.12.2021.

⁶ Klix, “Ovo trebate znati o budžetu Bosne i Hercegovine: Koje institucije najviše troše?”, 12.1.2021, <https://www.klix.ba/biznis/finansije/ovo-trebate-znati-o-budzetu-bosne-i-hercegovine-koje-institucije-najvise-trose/21011139>.

⁷ Halida Pašić (Ministarstvo finansija i trezora BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021.

⁸ Danira Karović i Darko Brkan (Udruženje “Zašto ne?”), intervju sa MNI istraživačicom, 8.12.2021.

⁹ Više primjera dostupno je ovdje: <https://internationalbudget.org/wp-content/uploads/Citizen-Budget-Guide.pdf>.

¹⁰ Halida Pašić (Ministarstvo finansija i trezora BiH), komentari dostavljeni MNI-u u periodu prije objavljivanja Izvještaja, 22.3.2022.

2.4. Provedba obaveza

Tabela u nastavku procjenjuje ispunjenje svake obaveze u Akcionom planu.

Obaveza	Realizacija: (nema dostupnih dokaza, nije započeta, ograničena, značajna ili potpuna)
<p>1. Otvoreni podaci o javnim nabavkama u BiH</p>	<p>Ograničena:</p> <p>Svrha ove obaveze je objavljivanje svih podataka o javnim nabavkama u BiH koji se prikupljaju putem Portala javnih nabavki. Agencija za javne nabavke BiH navodi da je provela inicijalni pregled zakonodavnog okvira, tačnije pregled Zakona o slobodnom pristupu informacijama i Zakon o zaštiti ličnih podataka, ali nije pripremila zvaničnu ili objavljenu analizu.¹</p> <p>Druge aktivnosti u okviru ove obaveze nisu se provele. Agencija se pripremala za prilagođavanje procedura novim potencijalnim izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, koje bi trebalo da usvoji Parlamentarna skupština BiH, jer bi zahtijevale značajne i brze prilagodbe postojećeg sistema javnih nabavki.² Ipak, Parlamentarna skupština BiH nije podržala ove amandmane. Također, pandemija COVID-19 stvorila je nove zadatke zaposlenima u Agenciji koji su morali provoditi dodatno praćenje i evaluaciju javnih nabavki vezanih za pandemiju.³ Dodatna prepreka u implementaciji bila je ta što Agencija nije zaključila sporazum sa GIZ-om da podrži ovu obavezu jer je GIZ već završio svoj program podrške javnim institucijama u BiH.⁴</p> <p>Agencija je identifikovala tehničko rješenje za realizaciju preostalih aktivnosti i planira da izdvoji sopstvena sredstva za njihovu implementaciju u narednom Akcionom planu.⁵</p>
<p>2. Razvoj internet-platforme za online izradu planova integriteta u institucijama</p>	<p>Ograničena:</p> <p>Iako je razvijen softver za web platformu, do implementacije platforme nije došlo jer Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH nije mogla osigurati eksterna sredstva za kupovinu host servera.⁶ Platforma bi uključivala interaktivni obrazac za planove integriteta, koji bi se mogao prilagoditi potrebama različitih institucija.⁷ Nije implementirana obuka koordinator/ica za planove integriteta.⁸ Nije napravljen značajan napredak izuzev u planiranju faze testiranja i kreiranja korisničkog priručnika za platformu.⁹</p>
<p>3. Razvoj online modula za edukaciju državnih službenika/ca u procesima izrade i provođenja planova integriteta</p>	<p>Značajna:</p> <p>Provedbene aktivnosti u okviru ove obaveze započete su prije usvajanja Akcionog plana. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je, u saradnji sa Fondacijom INFOHOUSE i uz podršku USAID-a, implementirala online platformu za obuku državnih službenika/ca o planovima integriteta. Agencija je pokrenula online kurs u februaru 2019.¹⁰ koji je otvoren za svakog pojedinca nakon registracije. Samo 61 (šezdeset jedan) polaznik/ca je završio/la kurs.¹¹</p> <p>Obuka se sastoji od četiri dijela. Prvi dio je jedan dokument koji navodi antikorupcijsko zakonodavstvo za sve nivoe vlasti. Ova lista, međutim, navodi samo zakone, a ne stvarne dijelove iz zakona ili dijelove koji su</p>

	<p>direktno relevantni za državne službenike/ce. Drugi dio uključuje različite vodiče, poput <i>Vodiča o pravilima za izradu i provođenje plana integriteta za institucije u Bosni i Hercegovini</i>. Treći dio uključuje primjere upitnika o integritetu za različite vrste institucija. Konačno, u četvrtom dijelu, dostupan je online test (Prekretnice 3.1. i 3.2. opisuju ga kao anketu). Nakon završetka, polaznik/ca kursa dobija online certifikat. Osim toga, dodatni materijali za kurs uključuju dva kratka videa iz civilnog društva o planovima integriteta i web forum (iako na forumu nije objavljen nijedan post do kraja perioda implementacije)¹² Uzimajući u obzir dominaciju tekstualnih informacija u materijalima za kurs, učesnici bi mogli imati više koristi od interaktivnijih funkcija kursa, posebno vizuelnih.</p>
<p>4. Povećanje dostupnosti, otvorenosti i upotrebe službenih statističkih podataka</p>	<p>Značajna:</p> <p>Agencija za statistiku BiH je početkom 2019. godine, neposredno prije usvajanja ovog Akcionog plana, kreirala i otvorila svoj novi web portal prilagođen korisnicima/cama sa otvorenim pristupom svojim statističkim podacima. Agencija objavljuje svoje podatke (omogućujući direktno preuzimanje podataka u Excel ili PDF formatima) i nudi filtere podataka i vizualizacije na svojoj web stranici. Ovi podaci su organizirani u 29 (dvadeset devet) tematskih grupa podataka, kao što su: poljoprivreda, građevinarstvo i komunikacije.¹³ Najgledanija statistika u 2020. godini, bila je statistika stanovništva i tržišta rada (plate).¹⁴ Web stranica, također, uključuje kalendar objavljivanja podataka koji prikazuje mnoge nove i ažurirane publikacije podataka od 2019. godine, ali nije jasno da li su svi podaci koji se proizvode dostupni u otvorenim formatima - veliki dio podataka je još uvijek dostupan samo u PDF formatima.¹⁵ U izvještaju Europske komisije za 2021. navedeno je da Bosni i Hercegovini preostaje obaveza da uskladi svoje prakse s principima <i>Kodeksa prakse evropske statistike</i>, koji također zahtijeva objavljivanje podataka prema standardima otvorenih podataka.¹⁶</p> <p>Web stranica uključuje infografike koje pružaju mjesečne ili tematske podatke na vizualan način, koje Agencija dijeli i na svojim društvenim mrežama.¹⁷ Tu su i informacije dostupne kao vremenske serije za duže periode kako bi se prikazale promjene tokom vremena,¹⁸ a skupovi podataka su praćeni metodološkim dokumentima koji objašnjavaju kako su podaci prikupljeni.¹⁹ Agencija je zabilježila povećanje javnog pristupa i interesovanja za svoje statističke podatke. Posjetitelji web stranice porasli su sa 3.404 u septembru 2020. na 10.238 posjetitelja u martu 2021.²⁰ Trenutno postoji oko 530 000 jedinstvenih pregleda stranica.²¹ Istraživanja pokazuju da su korisnici/ce podataka u 2020. niže ocijenili pravovremenost i uporedivost podataka od korisnika/ca u 2017., ali su dali više ocjene u pogledu dostupnosti, tačnosti i relevantnosti podataka u odnosu na korisnike/ce u 2017.²² Izvještaj Europske komisije za 2021. navodi da je statistika samo donekle pravovremena, relevantna i pouzdana.²³</p> <p>Agencija je promovirala svoj novi web portal i alate na raznim konferencijama i radionicama²⁴ i planira kreirati promotivni video i organizirati edukativnu obuku.²⁵</p> <p>Agencija planira u sljedećem Akcionom planu nastaviti s otvaranjem više podataka u formatima prilagođenim korisnicima/cama i organizirati tematske radionice za javne institucije, organizacije civilnog društva (OCD), akademsku zajednicu i medije.²⁶</p>

<p>5. Uključivanje organizacija civilnog društva u procese kreiranja javnih politika</p>	<p>Ograničena:</p> <p>Ministarstvo pravde BiH održalo je uživo tri od osam planiranih radionica u većim gradovima širom zemlje sa ukupnim brojem od 60 učesnika.²⁷ Zbog pandemije COVID-a, Ministarstvo nije održavalo preostale radionice uživo, već je u 2021. godini, organiziralo tri online radionice za učesnike iz cijele BiH.²⁸ Ministarstvo pravde BiH organiziralo je i distribuiralo poziv za radionice u saradnji sa Centrom za promociju civilnog društva (CPCD),²⁹ neprofitnom organizacijom koja ima široku mrežu civilnog društva u zemlji. Poziv je stigao do 500 OCD direktno putem e-maila i promoviran je na web stranicama uključenih organizacija i njihovim društvenim medijima.</p> <p>Ministarstvo pravde je prikupilo djelimične povratne informacije s smanjenog broja održanih radionica,³⁰ te je sarađivao sa Institutom za razvoj mladih KULT na provedbi istraživanja o saradnji nevladinih organizacija sa institucijama BiH u cijeloj zemlji. Institut je na osnovu odgovora 199 OCD analizirao stanje nevladinih organizacija i korištenje postojećih mehanizama saradnje sa institucijama BiH i međunarodnim organizacijama. Potvrdili su da samo 9% OCD koristi platformu eKonsultacije za učešće u konsultacijama.³¹ Kroz istraživanje su, također, prikupljeni prijedlozi kako poboljšati platformu i potaknuti šire uključivanje OCD u javne konsultacije na državnom nivou. Jedan od najučestalijih prijedloga bio je veće promocije platforme; drugi je bio tehničko poboljšanje platforme kako bi bila jednostavnija za korištenje.³²</p> <p>Ministarstvo pravde BiH tek treba da revidira zakone na državnom nivou kako je planirano u Akcionom planu.³³ Ministarstvo planira da prikupljene informacije iskoristi za izradu reviziju regulative koja će biti ugrađena u izmjene i dopune <i>Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa u institucijama BiH</i>.³⁴</p> <p>Uprkos broju organizacija uključenih u radionice i analize, predstavnici OCD kažu da obaveza nije dovela do većeg uključivanja OCD u javne konsultacije.³⁵ Naveli su da u praksi OCD ne vide da javne institucije ozbiljno razmatraju komentare i amandmane. Ne postoje javno dostupni izvještaji o procesima konsultacija, tako da saradnici ne znaju razloge zašto se unos prihvata ili odbija.³⁶ Također, naveli su da većina građana, pa čak i stručnjaka nemaju potrebne vještine da pripreme amandmane i svoje sugestije formulišu na formalno-pravnom jeziku.³⁷</p> <p>Izvještaj Ministarstva pokazuje da platforma eKonsultacije ima za 325 registrovanih pravnih i fizičkih lica više nego u 2019. godine, (trenutno 2.695), a porastao je i broj konsultacija (sa 281 u 2018. na 539 u 2019. i 543 u 2020).³⁸ Međutim, više od trećine institucija navodi da nije dobilo niti jedan komentar ili povratnu informaciju za svoje konsultacije u 2020. godini. Od 31 institucije koje su dobile povratne informacije, samo 5 institucija je ocijenilo povratne informacije dobrim.³⁹</p>
<p>6. Unapređenje transparentnosti u institucijama BiH</p>	<p>Potpuna:</p> <p>Vijeće ministara BiH je 2018. godine, prije usvajanja Akcionog plana, usvojilo <i>Politiku za proaktivnu transparentnost</i> i <i>Standarde proaktivne transparentnosti</i> koje je pripremio Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH (PARCO) a kojima se obavezuju državne institucije na proaktivnu transparentnost.⁴⁰ PARCO je organizirao nekoliko online i</p>

	<p>uživo radionica za državne službenike i službenike na entitetskom nivou o Politici i Standardima, ispunjavajući Prekretnicu 6.2.⁴¹</p> <p>Kako bi osigurao primjenu nove regulative i pratio proaktivnu transparentnost, PARCO je proveo dvije ankete o provedbi Politika u kojima je zabilježeno povećanje institucionalne otvorenosti. U 2019. godini, 63,46% ispitanih institucija pridržavalo se standarda proaktivne transparentnosti, a 2020. ovaj rejting je porastao na 65,67% uz još 14 institucija koje su učestvovala u istraživanju.⁴² Ova pozitivna promjena odrazila se i na stavove predstavnika/ca civilnog društva koji navode da su državne institucije BiH otvorile svoje podatke u posljednjih nekoliko godina.⁴³ PARCO u saradnji sa Agencijom za statistiku BiH planira kreirati online anketu koja će pratiti daljnju provedbu Pravila.⁴⁴</p>
<p>7. Izrada proračuna za građane</p>	<p>Potpuna:</p> <p>Za detalje u vezi sa implementacijom i prvim rezultatima ove obaveze, pogledajte Poglavlje 2.3.</p>

¹ Belma Sečibović i Dario Kihli (Agencija za javne nabavke BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 7.12.2021.

² Radio Slobodna Evropa, "Parlamentarci BiH odbili izmjene Zakona o javnim nabavkama" (25.5.2021), <https://www.slobodnaevropa.org/a/parlamentarci-bih-odbili-izmjene-zakona-o-javnim-nabavkama-/31273138.html>; Sečibović i Kihli, intervju.

³ Sečibović i Kihli, intervju.

⁴ Vijeće ministara BiH, *Report On The Implementation Of The Action Plan Of The Council Of Ministers Of Bosnia And Herzegovina For The Implementation Of The Initiative "Open Government Partnership" For The Period 2019–2021* (Dec. 2020), [Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Inicijative „Partnerstvo za otvorenu vlast“ za period 2019–2021.] http://ogp.ba/akcioni_plan/report-on-the-implementation-of-the-ap-com-of-bh-of-the-ogp-initiative-for-the-period-2019-2021/.

⁵ Agencija za javne nabavke BiH, *Program rada Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine za 2022.* (17.7.2021), https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwj2tlu75eX0AhVQ6qQKHRxjDIYQFnoEACQAQ&url=https%3A%2F%2Fekonsultacije.gov.ba%2Flegislationactivities%2Fdownloaddocument%3FdocumentId%3D1016398&usg=AOvVaw3XIG34rm0LWB7_yX7e-oep; Sečibović i Kihli, intervju.

⁶ Vladica Babić (Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 13.5.2020.

⁷ *Id.*

⁸ Vijeće ministara BiH, *Report On The Implementation Of The Action Plan Of The Council Of Ministers Of Bosnia And Herzegovina For The Implementation Of The Initiative "Open Government Partnership" For The Period 2019–2021* (Dec. 2020), [Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Inicijative „Partnerstvo za otvorenu vlast“ za period 2019–2021.]

⁹ *Id.*

¹⁰ Kursevi Agencije su dostupni ovdje: <http://obuke.apik.ba/course>. Za pristup materijalima kursa potrebno je kreirati korisničko ime i lozinku. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, "Online edukacija o antikorupciji dostupna je zaposlenima u javnim institucijama u BiH" (15.12.2021) <http://apik.ba/aktuelnosti/saopcenja-za-javnost/default.aspx?id=1918&langTag=bs-BA>

¹¹ Kurs je dostupan ovdje: <http://obuke.apik.ba/course/view.php?id=2#section-0>.

¹² Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, "APIK Sistem za učenje na daljinu" (pristupljeno 29.6.2020), <http://obuke.apik.ba/course>.

¹³ Odaberite "Statistike" iz glavnog menija da vidite sve grupe podataka: <https://bhas.gov.ba>.

¹⁴ Agencija za statistiku BiH, *Rezultati istraživanja o zadovoljstvu Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine korisnika* (27.7.2021), https://bhas.gov.ba/data/Dokumenti/Kvalitet/AZK2020_BS.pdf.

¹⁵ Vidi Agencija za statistiku BiH, Kalendar (pristupljeno 1.4.2022): <https://bhas.gov.ba/Calendar/#>.

¹⁶ Generalni direktorat za susjedstvo i pregovore o proširenju, *Commission Staff Working Document: Bosnia and Herzegovina 2021 Report* [Radni dokument osoblja Komisije: Izveštaj o Bosni i Hercegovini 2021.] (Evropska komisija, 19.10.2021), https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/bosnia-and-herzegovina-report-2021_en; Eurostat, "European Statistics Code of Practice — revised edition 2017" [Kodeks prakse evropske statistike — revidirano izdanje 2017]. (16.11.2017), <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-catalogues/-/ks-02-18-142>.

¹⁷ Agencija za statistiku BiH, Facebook stranica: <https://www.facebook.com/BHAS.BIH/>.

¹⁸ Za cijene pogledajte vremensku seriju: <https://bhas.gov.ba/Calendar/Category/10>.

¹⁹ Vidi <https://bhas.gov.ba/Calendar/Category/10>.

- ²⁰ Alen Mrgud (Agencija za statistiku BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 7.12.2021.; Google Analytics, podaci za bhas.gov.ba web stranicu, MNI istraživača je pogledala podatke 7.12.2021.
- ²¹ *Id.*
- ²² Agencija za statistiku BiH, *Rezultati istraživanja o zadovoljstvu Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine.*
- ²³ Generalni direktorat za susjedstvo i pregovore o proširenju, *Commission Staff Working Document: Bosnia and Herzegovina 2021 Report* [Radni dokument osoblja Komisije: Izvještaj o Bosni i Hercegovini 2021.]
- ²⁴ Agencija za statistiku BiH, "Nacionalna Konferencija - Otvoreni Podaci u BiH" (17.6.2021), <https://bhas.gov.ba/News/Read/49>; Agencija za statistiku BiH, "Konferencija o otvorenoj vlasti u Bosni i Hercegovini" (12.2.2020), <https://bhas.gov.ba/News/Read/32>; Agencija za statistiku BiH, "Radionica o proaktivnoj transparentnosti za institucije FBiH, RS i BDBiH" (30.10.2019), <https://bhas.gov.ba/News/Read/25>; Agencija za statistiku BiH, "Konferencija - Digitalizacija bosanskohercegovačkog društva" (21.3.2019), <https://bhas.gov.ba/News/Read/17>; Agencija za statistiku BiH, "Radionica o proaktivnoj transparentnosti u javnoj upravi" (22.2.2019), <https://bhas.gov.ba/News/Read/16>.
- ²⁵ Vijeće ministara BiH, *Report On The Implementation Of The Action Plan Of The Council Of Ministers Of Bosnia And Herzegovina For The Implementation Of The Initiative "Open Government Partnership" For The Period 2019–2021* (Dec. 2020), [Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Inicijative „Partnerstvo za otvorenu vlast“ za period 2019–2021.]; Mrgud, intervju.
- ²⁶ Mrgud, intervju.
- ²⁷ Vijeće ministara BiH, *Report On The Implementation Of The Action Plan Of The Council Of Ministers Of Bosnia And Herzegovina For The Implementation Of The Initiative "Open Government Partnership" For The Period 2019–2021* (Dec. 2020), [Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Inicijative „Partnerstvo za otvorenu vlast“ za period 2019–2021.]; Vildan Hadžihasanović (Ministarstvo pravde BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021.
- ²⁸ Vildan Hadžihasanović (Ministarstvo pravde BiH), komentari dostavljeni tokom period komentari poslati MNI-u tokom perioda prije objavljivanja, 22.3.2022.
- ²⁹ Akta.ba, "Edukacija za korištenje web platforme eKonsultacije za OCD" (15.10.2019), <https://www.akta.ba/najave/edukacija-za-koristenje-web-platforme-ekonsultacije-za-ocd/107755>; Hadžihasanović, intervju.
- ³⁰ Hadžihasanović, intervju.
- ³¹ 199 učesnika su ispunili anketu. Institut za razvoj mladih KULT, *Analiza stanja nevladinih organizacija i korištenja postojećih mehanizama suradnje s institucijama BiH i međunarodnim organizacijama* (24.5.2021), <https://www.mladi.org/en/resources/knowledge-treasure/news/8761-analysis-almost-half-of-organizations-in-bih-unaware-of-agreement-between-bih-council-of-ministers-and-ngos-in-bih>.
- ³² *Id.*
- ³³ Zakon o kojem je riječ je Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa u institucijama BiH. Vijeće ministara BiH, *Report On The Implementation Of The Action Plan Of The Council Of Ministers Of Bosnia And Herzegovina For The Implementation Of The Initiative "Open Government Partnership" For The Period 2019–2021* (Dec. 2020), [Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Inicijative „Partnerstvo za otvorenu vlast“ za period 2019–2021.]; Hadžihasanović, intervju.
- ³⁴ Planirane su izmjene Pravila 2020. i ponovo 2021. godine. Vidi Ministarstvo pravde BiH, "Program rada Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine za 2020. godinu" (26.3.2020), <http://www.mpr.gov.ba/ministarstvo/interno/default.aspx?id=10117&langTag=bs-BA>; Ministarstvo pravde BiH, "Program pada Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine za 2021. godinu" (19.10.2020), <http://www.mpr.gov.ba/ministarstvo/interno/default.aspx?id=11059&langTag=bs-BA>; Hadžihasanović, intervju.
- ³⁵ Leila Bičakčić (Centar za istraživačko novinarstvo), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021.; interview by IRM researcher, 6 Dec. 2021; Danira Karović i Darko Brkan (Udruženje "Zašto ne?"), intervju sa MNI istraživačicom, 8.12.2021.
- ³⁶ Nema dokaza da su izvještaji o provedenim konsultacijama objavljeni na platformi eKonsultacije, <https://ekonsultacije.gov.ba/home/reportdocument>; Bičakčić, intervju.
- ³⁷ *Id.*
- ³⁸ Ministarstvo pravde BiH, Izvještaj o implementaciji Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa za 2020. (Feb. 2021).
- ³⁹ *Id.* Na osnovu ankete koju je sproveo Ministarstvo pravde BiH i odgovora 55 institucija na državnom nivou (od 64 registrovane na platformi), procesi konsultacija su ograničeni. Dvadeset institucija je navelo da nije dobilo niti jedan komentar niti povratnu informaciju za svoje konsultacije u 2020. godini. Među 31 institucijom koja je primila sugestije i komentare, pet institucija ih je ocijenilo dobrim, sedamnaest kao zadovoljavajuće, a devet kao nezadovoljavajućim. Institucije su stručnost pravnih i fizičkih lica uključenih u konsultacije ocijenile zadovoljavajućom ili dobrom.
- ⁴⁰ Vijeće ministara BiH, "Zaključak br.14 sa 160. sjednice Vijeća ministara BiH: Informacija o aktivnostima u oblasti unapređenja proaktivne transparentnosti i potrebi donošenja Politike proaktivne transparentnosti i Standarda i Prijedloga proaktivne politike transparentnosti i standarda javnosti uprave u Bosni i Hercegovini" (3.12.2018.), https://www.savjetministara.gov.ba/saopstenja/sjednice/saopstenja_sa_sjednica/default.aspx?id=29618&langTag=bs-BA
- ⁴¹ Vedrana Faladžić i Mubera Begić (PARCO), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021.; PARCO, "Online trening za predstavnike medija: Proaktivna transparentnost – zagovaranje otvorene vlasti" (6.4.2021), <https://parco.gov.ba/2021/04/06/online-trening-za-predstavnike-medija-proaktivna-transparentnost-zagovaranje-otvorene-vlasti/>; PARCO, "Agencija za državnu službu BiH organizira webinar: 'Proaktivna transparentnost u javnoj upravi'" (6.11.2020), <https://parco.gov.ba/2020/11/06/agencija-za-drzavnu-sluzbu-bih-organizira-webinar-proaktivna-transparentnost-u-javnoj-upravi/>; PARCO, "Održana online konferencija 'Proaktivna transparentnost u javnoj upravi u BiH'" (3.9.2020), <https://parco.gov.ba/2020/09/30/odrzana-online-konferencija-proaktivna-transparentnost-u-javnoj-upravi-u-bih/>; PARCO, "Online događaj 'Proaktivna transparentnost u javnoj upravi u BiH' u ponedjeljak 28. septembra 2020. godine u 12.00 sati" (25.9.2020), <https://parco.gov.ba/2020/09/25/online-dogadaj-proaktivna-transparentnost-u-javnoj-upravi-u-bih-u-ponedjeljak-28-septembra-2020-godine-u-12-00-sati/>; PARCO, "Konferencija o transparentnosti u javnoj upravi 'Proaktivna

transparentnost i javna uprava u BiH — jučer, danas, sutra” (26.9.2019), <https://parco.gov.ba/2019/09/26/konferencija-o-transparentnosti-u-javnoj-upravi-proaktivna-transparentnost-i-javna-uprava-u-bih-jucer-danas-sutra/>.

⁴² Faladžić i Begić, intervju; i PARCO, “Statistika o ispunjenosti standarda u institucijama BiH” (pristupljeno u aprilu 2022), <https://parco.gov.ba/en/proaktivna-transparentnost/statistika/>.

⁴³ Karović i Brkan, intervju.

⁴⁴ Faladžić i Begić, intervju.

III. Proces učešća svih zainteresiranih strana

3.1. Proces učešća zainteresiranih strana kroz provedbu Akcionog plana

U 2017. godini, Partnerstvo za otvorenu vlast (POV) je usvojio *Standarde za učešće i zajedničko kreiranje POV-a* kako bi podržao učešće i ko-kreaciju civilnog društva u svim fazama ciklusa POV-a. Očekuje se da sve zemlje učesnice POV-a ispune ove standarde. Standardi imaju za cilj podizanje ambicije i kvaliteta učešća tokom razvoja, implementacije i revizije akcionih planova POV-a.

Statut POV-a također utvrđuje obavezu učešća i zajedničkog rada koje država ili entitet mora ispuniti u izradi i implementaciji svog Akcionog plana kako bi djelovali u skladu s procesom POV-a. Bosna i Hercegovina **nije postupila suprotno** POV procesu.¹

Molimo vas da pogledate Prilog I za pregled učinka Bosne i Hercegovine u implementaciji *Standarda učešća i zajedničkog kreiranja POV-a* tokom implementacije Akcionog plana.

Tabela 3.2: Nivo javnog utjecaja

MNI je prilagodio "Spektar participacije" Međunarodnog saveza za građansku participaciju (IAP2) potrebama POV-a.² U duhu POV-a, većina zemalja treba težiti za "saradnjom".

Nivo javnog uticaja		Tokom izrade Akcionog plana	Tokom provedbe Akcionog plana
Oснаživanje	Vlada je predala moć donošenja odluka pripadnicima javnosti.		
Saradnja	Postojao je učestali dijalog i javnost je pomogla u definisanju agende.		✓
Uključivanje ³	Vlada je dostavila povratnu informaciju o tome kako su doprinosi javnosti razmatrani.	✓	
Konsultovanje	Javnost je mogla da pruži doprinos.		
Informisanje	Vlada je pružila informacije javnosti o Akcionom planu.		
Bez konsultacija	Bez konsultacija		

Tokom provedbe Akcionog plana postojala je redovna saradnja između državnih institucija i OCD. Savjetodavno vijeće je održalo četiri sastanka u 2020. godini, i još četiri u 2021. godini. Kontakt osoba ispred državnih institucija izvijestila je da je postojala i redovna komunikacija putem e-maila i telefona tokom perioda implementacije.⁴ Na sastancima i kroz redovnu razmjenu informacija, članovi Savjetodavnog vijeća davali su povratne informacije koje su korištene za osmišljavanje i implementaciju aktivnosti kao dio preuzetih obaveza. Prije sjednica Savjetodavnog vijeća, svi članovi su mogli predložiti tačke dnevnog reda za raspravu. Nakon sastanaka, Ministarstvo pravde BiH je pripremalo zapisnike, dijelilo ih sa svim članovima i stavljalo ih na raspolaganje putem interneta.⁵ Članovi Savjetodavnog vijeća iz reda OCD-a su mogli slobodno iznositi svoja mišljenja i o njihovim prijedlozima se raspravljalo na sastancima, ali nedostatak političke volje, budžeta ili kapaciteta unutar institucija ograničavao je mogućnost da se neke sugestije provedu u praksi.⁶

¹ „Postupanje suprotno procesu“: Država nije ispunila standard jer nije ostvarila (1) „uključivanje“ tokom izrade ili „informisala“ tokom provedbe akcionog plana, ili (2) vlada nije uspjela prikupiti, objaviti i dokumentirati repozitorij na nacionalnoj web stranici POV-a u skladu sa smjernicama MNI-a.

² IAP2, "IAP2 Spectrum of Public Participation" [IAP2 Spektar javne participacije]. (Nov 2018), https://cdn.ymaws.com/www.iap2.org/resource/resmgr/pillars/Spectrum_8.5x11_Print.pdf.

³ Statut POV-a također definiše uslove za participaciju i zajedničko kreiranje koje država mora ispuniti u izradi i provedbi svog akcionog plana kako bi djelovala u skladu s POV procedurama. U skladu sa ovim uslovima, Bosna i Hercegovina nije djelovala suprotno procedurama POV tokom izrade Akcionog plana (2019-2021).

⁴ Vildan Hadžihasanović (Ministarstvo pravde BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021

⁵ Ministarstvo pravde BiH, "OGP" (28.2.2022), <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>.

⁶ Leila Bičakčić (Centar za istraživačko novinarstvo), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021; Danira Karović i Darko Brkan (Udruženje "Zašto ne?"), intervju sa MNI istraživačicom, 8.12.2021.

3.2. Pregled postignuća Bosne i Hercegovine kroz provedbu Akcionog plana

Legenda:

Zeleno = Ispunjava standard

Žuto = U toku (poduzeti su koraci kako bi se ispunio ovaj standard, ali standard nije zadovoljen)

Crveno = Nema dokaza o aktivnosti

Forum sa više zainteresovanih strana	Tokom dizajna	Tokom provedbe
Ia. Oformljen forum: Savjetodavno vijeće za inicijativu “Partnerstvo za otvorenu vlast” okuplja relevantne institucije na državnom nivou i OCD u procesima razvoja i provedbe Akcionog plana.¹	Zeleno	Zeleno
I b. Redovnost: Nakon usvajanja Akcionog plana, Savjetodavno vijeće je održalo četiri sastanka u 2020. godini, i četiri u 2021. godini. ²	Žuto	Zeleno
I c. Kolaborativni razvoj mandata: Članovi/ice Savjetodavnog vijeća zajednički razvijaju njegovu nadležnost, članstvo i strukturu upravljanja. ³	Zeleno	NA
Id. Javni mandat: Postoje neke informacije o POV-u na web stranici Ministarstva pravde, kao i na web stranici PARCO-a, ali nisu dostupne informacije o nadležnostima, članstvu i upravljačkoj strukturi Savjetodavnog vijeća. ⁴	Žuto	Žuto
2a. Raznovrsnost aktera: Savjetodavno vijeće uključuje predstavnike/ce vlasti i nevladinih organizacija.⁵	Zeleno	Zeleno
2b. Jednakost: Formalno, brojčano je manje članova/ica Savjetodavnog vijeća iz civilnog društva od članova/ica iz reda državnih institucija. Članovi/ice civilnog društva smatraju da postoji paritet odnosno jednakost u praksi, a zapisnici sa sastanaka pokazuju da je na sastancima foruma bio jednak broj članova/ica iz obje skupine. Prema Pravilniku Savjetodavnog vijeća, članovi/ice organizacija civilnog društva mogu “staviti veto“ na bilo koju odluku i tako imaju jednaku moć u odlučivanju. ⁶	Zeleno	Zeleno
2c. Transparentan izbor: Nevladini članovi/ice Savjetodavnog vijeća biraju se poštenim i transparentnim postupkom.⁷	Zeleno	NA
2d. Zastupljenost visokog nivoa vlasti: Savjetodavno vijeće uključuje prvenstveno predstavnike/ce srednjeg ranga odlučivanja bez visokih ovlasti za donošenje odluka. Samo jedan član je visoki izabrani zvaničnik. ⁸ Tokom perioda implementacije, visoki izabrani zvaničnik je bio informisan o svim odlukama Savjetodavnog vijeća, ali nije mogao prisustvovati većini sastanaka zbog drugih obaveza. ⁹	Žuto	Žuto

<p>3a. Otvorenost: U principu, Savjetodavno vijeće može da prihvata doprinose i uključi bilo kog aktera civilnog društva ili drugih zainteresovanih strana izvan Vijeća u procesu izrade Akcionog plana.¹⁰ Tokom perioda implementacije, državne institucije su saradivale sa nekoliko OCD izvan Savjetodavnog vijeća na implementaciji nekoliko aktivnosti.</p>	Zeleno	Zeleno
<p>3b. Učešće na daljinu: Savjetodavno vijeće može organizovati daljinsko učešće na nekim sastancima i događajima. Tokom faze implementacije, a zbog pandemije COVID-19, Savjetodavno vijeće je održalo skoro polovinu svojih sastanaka online.¹¹</p>	Crveno	Zeleno
<p>3c. Zapisnici: Vode se zapisnici Vijeća. Zapisnici su objavljeni na web stranici Ministarstva pravde.¹² Zapisnici sa sastanaka iz 2021. godine, nisu objavljeni.</p>	Žuto	Žuto

Legenda:

Zeleno = Ispunjava standard

Žuto = U toku (poduzeti su koraci kako bi se ispunio ovaj standard, ali standard nije zadovoljen)

Crveno = Nema dokaza o aktivnosti

Provedba Akcionog plana	
<p>4a. Transparentnost procesa: Iako je Savjetodavno vijeće ponovo aktiviralo nacionalnu web stranicu POV-a, informacije se ne ažuriraju redovno. Na web stranicama Ministarstva pravde BiH i PARCO-a se objavljuju zapisnici sa sjednica Savjetodavnog vijeća, koji sadrže informacije o napretku preuzimanja obaveza.¹³ Na kraju perioda implementacije, Ministarstvo pravde BiH preuzelo je održavanje i vođenje nacionalne web stranice OGP-a.</p>	Žuto
<p>4b. Kanali komunikacije: Naročito u vrijeme intenzivnih aktivnosti POV-a, Savjetodavno vijeće je omogućilo direktnu komunikaciju sa zainteresovanim stranama kako bi odgovorilo na pitanja procesa Akcionog plana.¹⁴ Kantonalne vlade (Sarajevo i Tuzla) i OCD su proaktivno iskazale interes za proces POV-a, a Generalni sekretarijat Vijeća ministara pozvao je OCD na saradnju po pitanjima POV-a.¹⁵</p>	Žuto
<p>4c. Saradnja sa civilnim društvom: Savjetodavno vijeće je održalo četiri sastanka u 2020. Savjetodavno vijeće je održalo četiri sastanka između jula i decembra 2021.¹⁶ Također, kao dio implementacije obaveza, nekoliko državnih institucija organiziralo je javne konsultacije i sastanke sa OCD-ma.¹⁷</p>	Zeleno
<p>4d. Saradnja sa MNI: Savjetodavno vijeće je podijelilo Izvještaj o dizajnu sa svim zainteresiranim stranama putem e-maila.¹⁸ Međutim, Izvještaj o dizajnu se nije objavio na nacionalnoj POV-a ili drugim institucionalnim web stranicama.¹⁹</p>	Žuto
<p>4e. Saradnja unutar Savjetodavnog vijeća: Tokom sastanaka, članovi/ice Savjetodavnog vijeća razgovarali su o tekućem napretku u pogledu obaveza i dijelili informacije o tome kako poboljšati implementaciju i odgovoriti na nove izazove u budućim akcionim planovima.</p>	Zeleno

<p>4f. Saradnja unutar Savjetodavnog vijeća tokom pripreme Izvještaja o samoprocjeni: U toku pripreme ovog izvještaja, Vijeće ministara je objavilo Izvještaj o samoprocjeni na web stranici ogp.ba. Ovaj izvještaj je pripremljen na osnovu doprinosa članova Savjetodavnog vijeća, a Izvještaj je podijeljen svim članovima prije nego što ga je usvojilo Vijeće ministara BiH.²⁰</p>	Zeleno
<p>4g. Repozitorij: Informacije o POV procesima i događajima dijele se na tri različite web stranice, ali se ne ažuriraju redovno. Na web stranici nacionalnog POV-a (ogp.ba, koju su prvobitno vodile OCD) nalaze se informacije o prošlim i nekim tekućim događajima, resursi, analize i zainteresirane strane, dok Ministarstvo pravde BiH objavljuje formalne materijale vezane za osnivanje Savjetodavnog vijeća, sastanke i odluke.²¹ PARCO također ima web stranicu za POV sa osnovnim informacijama.²² Nacionalna web stranica POV-a je krajem 2021. godine prebačena Ministarstvu pravde BiH, koje sada vodi web stranicu u ime Savjetodavnog vijeća.</p>	Žuto

¹Odluka o osnivanju Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast", (Službeni glasnik BiH br. 94/16) (13.10.2016) <http://sluzbenilist.ba/page/akt/i9huGZru7aY=>; Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za Otvorenu Vlast" (Službeni glasnik BiH br. 72/19) (5.8.2019) <http://sluzbenilist.ba/page/akt/wHO658FdR4U=>; PARCO, "Dragan Čuzulan izabran za predsjedavajućeg Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za Otvorenu Vlast"" (4.6.2018) <https://parco.gov.ba/en/2018/06/04/dragan-cuzulan-izabran-za-predsjedavajuceg-savjetodavnog-vijeca-ogp-inicijative/>; Ministarstvo pravde BiH, "Zapisnik sa prvog sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"" (20.6.2018), <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=en-US>; Ministarstvo pravde BiH, "Zapisnik sa drugog sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"" (30.8.2018), <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=en-US>; Ministarstvo pravde BiH, Bilješke sa sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast" (13.2.2020) <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=en-US>.

² Ministarstvo pravde BiH, "OGP" (28.2.2022), <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>.

³ Goran Kučera (Ministarstvo pravde BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 10.6.2020; Nedžad Selman i Goran Kučera (Ministarstvo pravde BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 14.2.2020; PARCO, "Dragan Čuzulan izabran za predsjedavajućeg Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za Otvorenu Vlast""; Ministarstvo pravde BiH, Zapisnik sa prvog sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"; Ministarstvo pravde BiH, Zapisnik sa drugog sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"; Ministarstvo pravde BiH, Bilješke sa sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast."

⁴ Vidi <http://ogp.ba>, <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>, i <https://parco.gov.ba/ogp/>.

⁵ Odluka o osnivanju Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast", (Službeni glasnik BiH br. 94/16) (13.10.2016) <http://sluzbenilist.ba/page/akt/i9huGZru7aY=>; Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za Otvorenu Vlast" (Službeni glasnik BiH br. 72/19) (5.8.2019) <http://sluzbenilist.ba/page/akt/wHO658FdR4U=>

⁶ Kučera, intervju; Selman i Kučera, intervju; PARCO, Zapisnik sa konstituirajućeg sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"; Ministarstvo pravde BiH, Zapisnik sa prvog sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"; Ministarstvo pravde BiH, Zapisnik sa drugog sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast"; Ministarstvo pravde BiH, Bilješke sa sastanka Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast."

⁷ Ministarstvo pravde BiH, "Javni Poziv organizacijama civilnog društva za predlaganje 4 (četiri) kandidata/kinje i njihovih zamjenika/ica za članove/ice i zamjenike članova/ica Savjetodavnog vijeća inicijative "Partnerstvo za otvorenu vlast", (pristupljeno april 2022), http://www.mpr.gov.ba/ministarstvo/dokumenti/Javni%20poziv_Bos.pdf.

⁸ Odluka o osnivanju Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za otvorenu vlast", (Službeni glasnik BiH br. 94/16) (13.10.2016) <http://sluzbenilist.ba/page/akt/i9huGZru7aY=>; Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju Savjetodavnog vijeća za inicijativu "Partnerstvo za Otvorenu Vlast" (Službeni glasnik BiH br. 72/19) (5.8.2019) <http://sluzbenilist.ba/page/akt/wHO658FdR4U=>

⁹ Vedrana Faladžić i Mubera Begić (PARCO), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021

¹⁰ Id.

¹¹ Ministarstvo pravde BiH, OGP, 28.2.2022, <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>

¹² Web stranica Partnerstvo za otvorenu vlast BiH: <http://ogp.ba>; Ministarstvo pravde BiH, OGP, 28.2.2022, <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>; PARCO, OGP, <https://parco.gov.ba/ogp/>

¹³ Ministarstvo pravde BiH, OGP, 28.2.2022, <http://www.mpr.gov.ba/reload/default.aspx?id=10936&langTag=bs-BA>; PARCO, OGP, <https://parco.gov.ba/ogp/>

¹⁴ Ministarstvo pravde BiH, "OGP."

¹⁵ Danira Karović i Darko Brkan (Udruženje "Zašto ne?"), intervju sa MNI istraživačicom, 8.12.2021.

¹⁶ Ministarstvo pravde BiH, Zapisnici sa sastanaka dostavljeni MNI istraživačici emailom, 8.2.2022.

¹⁷ Vijeće ministara BiH, *Report On The Implementation Of The Action Plan Of The Council Of Ministers Of Bosnia And Herzegovina For The Implementation Of The Initiative "Open Government Partnership" For The Period 2019–2021* (Dec. 2020), [Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Inicijative „Partnerstvo za otvorenu vlast“ za period 2019–2021.] (Dec. 2020), http://ogp.ba/akcioni_plan/report-on-the-implementation-of-the-ap-com-of-bh-of-the-ogp-initiative-for-the-period-2019-2021/.

¹⁸ Vildan Hadžihasanović (Ministarstvo pravde BiH), intervju sa MNI istraživačicom, 6.12.2021

¹⁹ Web stranica Partnerstvo za otvorenu vlast BiH: <http://ogp.ba>; Ministarstvo pravde BiH, "OGP"; PARCO, "OGP" (pristupljeno 6.4.2022), <https://parco.gov.ba/ogp/>.

²⁰ Vildan Hadžihasanović (Ministarstvo pravde BiH), dokazi dostavljeni MNI-u putem email-a, 22.3.2022. |

²¹ Web stranica Partnerstvo za otvorenu vlast BiH: <http://ogp.ba>; Ministarstvo pravde BiH, "OGP."

²² PARCO, "OGP."

IV. Metodologija i izvori

Izveštaje MNI-a pripremaju istraživači za svaku zemlju ili entitet koji učestvuje u POV-u. Svi izvještaji MNI-a prolaze kroz proces provjere kvaliteta kako bi se osigurala primjena najviših istraživačkih standarda i savjesne procjene (due diligence).

Ovaj izvještaj pripremljen je od strane MNI-a u saradnji sa Elmom Demir i pregledan je od vanjskog stručnjaka Jeff Lovitt.

MNI metodologija, kvaliteta MNI proizvoda, kao i sam proces evaluacije je predmet nadzora Međunarodnog ekspertskog panela (MEP).

Ovaj proces pregleda, uključujući i procedure za usvajanje primljenih komentara, detaljnije je objašnjen u Dijelu III Priručnika o procedurama MNI-a¹ kao i u MNI Izvještaju o dizajnu za Bosnu i Hercegovinu 2019-2021.

O MEHANIZMU ZA NEZAVISNO IZVJEŠTAVANJE (MNI)

Partnerstvo za otvorenu vlast (POV) zalaže se da osigura konkretne obaveze od strane vlada da promovišu transparentnost, osnaže građane, bore se protiv korupcije, i koriste nove tehnologije u jačanju uprave. Mehanizam za nezavisno izvještavanje (MNI) POV-a procjenjuje pripremu i provedbu nacionalnih akcionih planova u cilju podsticanja dijaloga među sudionicima i jačanja odgovornosti.

Elma Demir je nezavisna istraživačica u oblasti otvorenosti javnih institucija i društvenog razvoja. Radi kao istraživačica i saradnica za razvoj na Biznis školi Instituta Mines-Télécom (IMTBS). Ranije je radila kao istraživačica na Goldsmiths Univerzitetu u Londonu, Dartmouth Univerzitetu, Svjetskoj banci, NATO-u u BiH, Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, te je radila kao savjetnik i konsultant za mnoge druge međunarodne i lokalne organizacije.

Open
Government
Partnership

¹“MNI Priručnik za procedure“, Partnerstvo za otvorenu vlast, 16.9.2017., <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>.

Prilog I. MNI Indikatori za obaveze

Indikatori i metode korištene u istraživanju MNI-a mogu se naći u *MNI Priručniku za procedure*.¹ Sažetak ključnih indikatora koje MNI procjenjuje nalazi se ovdje:

- **Provjerljivo:**
 - Nije dovoljno konkretno da bi se moglo provjeriti: Da li navedenim ciljevima i predloženim aktivnostima, onako kako su napisane u tekstu obaveze, nedostaje jasnoće i konkretnosti da bi se njihova realizacija mogla objektivno provjeriti kroz proces procjene?
 - Dovoljno konkretno da bi se moglo provjeriti: Da li su navedeni ciljevi i predložene aktivnosti, onako kako su napisane u tekstu obaveze, dovoljno jasne i konkretne da bi se njihova realizacija mogla objektivno provjeriti kroz proces procjene?
- **Relevantno:** Ova varijabla ocjenjuje značaj obaveze za POV vrijednosti. Na osnovu pažljivog čitanja teksta obaveze kako je napisana u Akcionom planu, ključna pitanja za utvrđivanje relevantnosti su:
 - Pristup informacijama: Da li će vlasti objaviti više informacija ili unaprijediti kvalitet informacija dostupnih javnosti?
 - Učešće građana: Da li će vlasti kreirati ili unaprijediti prilike ili kapacitete javnosti da informišu ili utiču na donošenje odluka i javnih politika?
 - Javna odgovornost: Da li će vlasti kreirati ili unaprijediti prilike za suočavanje s javnošću kako bi se predstavnici vlasti pozvali na odgovornost za svoje postupke?
- **Potencijalni uticaj:** Ova varijabla ocjenjuje potencijalni uticaj obaveze ukoliko je realizovana onako kako je napisana. Istraživač/ica MNI-a koristi tekst iz Akcionog plana kako bi:
 - Utvrdio/la socijalni, ekonomski, politički ili ekološki problem;
 - Definirao/la status quo na početku Akcionog plana;
 - Procijenio/la u kojoj bi mjeri obaveza, ukoliko se implementira, utjecala na učinak i rješavanje problema.
- **Ispunjeno:** Ova varijabla ocjenjuje provedbu i napredak obaveze. Ova varijabla se procjenjuje na kraju ciklusa Akcionog plana, u Izvještaju MNI-a o provedbi za datu državu.
- **Da li su institucije vlasti otvorenije:** Ova varijabla nastoji da, pored mjerenja rezultata i učinka, procijeni kako se praksa institucija vlasti, u oblastima relevantnim za vrijednosti POV-a, promijenila kao ishod implementacije obaveze. Ova varijabla se procjenjuje na kraju ciklusa Akcionog plana, u Izvještaju MNI-a o provedbi za datu državu.

Šta čini obavezu fokusiranu na rezultate?

Obaveza fokusirana na rezultate ima više potencijala da bude progresivna i realizovana. Takva obaveza jasno opisuje:

1. **Problem:** Koji je ekonomski, socijalni, politički ili ekološki problem u pitanju, a ne bavi se opisivanjem administrativnog problema ili alata? (Naprimjer, „Pogrešna alokacija socijalnih fondova“ korisnija je od „ne postoji web stranica“.)
2. **Status quo:** Šta je status quo javne politike na početku Akcionog plana? (Naprimjer, „Trenutno se ne obrađuje 26% žalbi na korupciju u pravosuđu.“)
3. **Promjena:** Umjesto opisa srednjoročnih rezultata, radije uključuje željenu promjenu u praksi koja se očekuje od provedbe obaveze? (Naprimjer, “Udvostručavanje broja odgovora na zaprimljene zahtjeve za informacijama“ je bolji cilj od “objavljivanja protokola za pružanje odgovora“.)

Ove varijable se procjenjuju na kraju ciklusa Akcionog plana, u Izvještaju MNI-a o provedbi za datu državu.

¹ "MNI Priručnik za procedure", Partnerstvo za otvorenu vlast, 16.9.2017., <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>.